

[P. Christensen.]

kunde naturligvis være gaaet den Vej at lægge Tilsynet under det almindelige Banktilsyn, men det synes mig i dette Tilfælde saare rimeligt at henlægge det direkte under Regeringen.

Det Repræsentantskab, der er foreslaaet i det foreliggende Lovforslag, kan der fornøftigvis være delte Meninger om. Det forekommer ikke mig, at det er blevet bedre ved de Ændringer, der er foretaget i det høje Folketing; jeg havde foretrukket den Affattelse, som Lovforslaget havde, da det i sin Tid blev fremsat i Folketinget. Men derved er intet at gøre. Jeg hilser med Tilfredshed, at der her for første Gang i den almindelige Lovgivning, altsaa bortset fra særlig Lovgivning under Valutarestriktioner o. s. v., gives Arbejderne Repræsentationsret i denne vigtige Forsamling. Det skulde naturligvis ikke være nødvendigt ved Lov at fastsætte, at Arbejderne skal have Repræsentationsret, det burde være en Selvfølge, at Arbejderne som Løn erhverv havde samme Adkomst som de private næringsdrivende til at være repræsenteret i saadanne Forsamlinger og Institutioner. Men nu er det lovbestemt, man har ment, at det var nødvendigt, fordi det nu engang er en almindelig Opfattelse inden for det private Næringsliv, at det tilkommer den selvstændige næringsdrivende alene at have Hovedindflydelsen paa saadanne Forhold, medens det virkelige Forhold er dette, at Lønarbejderne i høj Grad er afhængige af de Beslutninger, der træffes af den Virksomhed, der øves, og derfor naturligt bør være repræsenteret. Jeg takker den højtærede Handelsminister for denne Bestemmelse og lader Takken gaa videre til den forhenværende Finansminister. Jeg tager vist ikke meget fejl, naar jeg siger, at den egentlige Ophavsmand til denne Bestemmelse er den nuværende Nationalbankdirektør.

Der kunde altsaa være forskelligt at sige om det foreslaaede Repræsentantskab. Jeg gaar ud fra og betragter som en Forudsætning, at den kongelige Bankkommissærs Tilsynsvirksomhed ved Banken ogsaa omfatter Overholdelsen af denne Bestemmelse i Loven, i det hele taget Overholdelsen af Kvalifikationerne med Hensyn til senere Udpegning af Repræsentantskabet, for saa vidt Afsnit c. i den paagældende Paragraf angaar. Men jeg finder det i øvrigt ikke nødvendigt at gaa nærmere ind paa Enkeltheder i det foreliggende Forslag, der jo synes at have Mulighed for at blive gennemført i Rigsdagen, og jeg skal paa mit Partis Vegne give Tilsagn om Med-

virken til dets Gennemførelse, saaledes som det foreligger

Stein: Den Afgørelse, Rigsdagen her skal træffe, er en Afgørelse af overordentlig Betydning: det gælder intet mindre end for en Aarrække at fastlægge selve Grundlaget for Landets Pengevæsen. Det er en overordentlig betydningsfuld Opgave, siger jeg, som det høje Ting skal tage Stilling til, oven i Købet i Løbet af meget kort Tid. Den højtærede Handelsminister har allerede nævnt, at dette Forslag i forskellige Tempi har været til Behandling i det andet høje Ting. Her befinder vi os i den ikke usædvanlige Situation, at vi i Løbet af meget kort Tid skal affinde os med et stort og betydningsfuldt Lovforslag. Selv om naturligvis — som den højtærede Minister antydede — Forslaget ikke kan være os ubekendt og vi har haft en vis Føling med, hvad der er foregaaet i det andet høje Ting, er det alligevel lidet tilfredsstillende Vilkaar at virke under.

Den højtærede Handelsminister har ret detailleret gennemgaaet Lovforslaget, og jeg skal derfor, i alle Tilfælde foreløbig, henholde mig til visse Hovedlinier. Den nuværende Ordning daterer sig i Virkeligheden tilbage til 4. Juli 1818, og dens Gennemførelse var, kan man sige, en Reaktion imod det Uføre, som Statsstyret havde bragt Landets Pengeforhold ind i. Gennem Aartier havde Statsbanksystemet med de fortsatte Misbrug af Seddeludstedelsesretten bragt Landets Finansvæsen i stadig dybere Forfald, og det var først gennem Statsbankerotten i 1813, at der banedes Vej for en Genrejsning. Den Ordning, der blev truffet i 1818, var med andre Ord et Udtryk for Statsmagts Erkendelse af egne Fejlgreb og af egen svigtende Evne til under de daværende Forhold at ordne Landets Pengevæsen. Den enevældige Statsmagt lagde simpelt hen denne Opgave fra sig over i private Hænder. For Handelen og for Kreditforholdene blev Oprettelsen af Nationalbanken indtil videre uden Betydning, men det afgørende er, at Banken efterhaanden løste den Opgave, der var dens første og fornemste: at bringe Orden i Landets Pengevæsen. Den løste den saaledes, at man senere hen i mere end et Hundrede Aar har kunnet opretholde den trufne Ordning. Dette turde være et tilstrækkeligt Vidnesbyrd om, at det har været en god Ordning, og jeg tror, man maa anerkende, at de privatkapitalistiske Hensyn ingen Sinde har været bestemmende for Nationalbankens Dispositioner, at Banken tvært-